



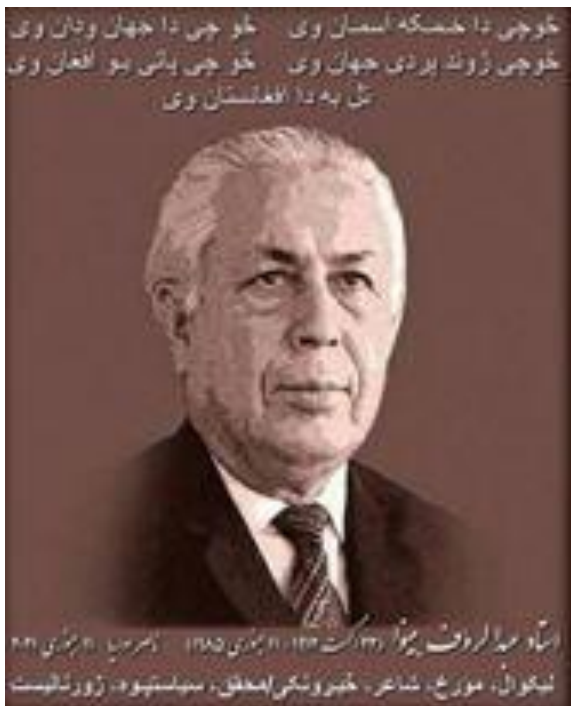
۲۰۲۱/۰۱/۱۲

ناصر اوریا / مختصات افغانستان / نخبگان و مشاهیر

استاد بینوا دانشمند، ژورنالیست، محقق، مؤرخ، دیپلمات، شاعر، ادیب و نویسنده ریالیست افغانستان

قاموس کبیر افغانستان، در کنار شرح لغات و مجمع اللغات به معرفی تاریخ، جغرافیه، اقتصاد، معارف، صحت عامه، نخبگان، مشاهیر و خدمتگزاران ملی این کشور نیز می پردازد. پورتال افغان-جرمن آنلاین و قاموس کبیر افغانستان هر دو مسؤولیت خود می دانند که در خصوص معرفی شخصیتها، بدون تبعیض و کینه های فردی، برای مردم معرفی کند. منظور آنست تا خوانندگان به کشور خود و داشته های آن آشنا گردند.

اسم یا کلمه	تصویر	بیوگرافی مختصر	معلومات مکملتر	نوع محتوا
بینوا		استاد بینوا دانشمند، ژورنالیست، محقق، مؤرخ، دیپلمات، شاعر، ادیب و نویسنده ریالیست افغانستان به تاریخ اول سنبله ۱۲۹۲ (۲۳ اگست ۱۹۱۳ میلادی) در یک خانواده متدین و منور در شهر قندهار چشم به جهان گشود. پدرش مفتی عبدالله (مفتی عبده) و پدرکلانش عبدالحق آخندزاده از جمله علمای دانشمند و نیک نام عصر خود بودند. بینوا قرآن کریم و فقه را نزد برادر دانشمندش عبدالکریم حقانی آموخت و سپس به تحصیل صرف، نحو، بدیع، بیان و ادبیات عربی پرداخت. در جوانی به کابل آمد و به تعلیماتش ادامه داد و تحصیلات خصوصی اش را تحت نظر پدرش مفتی عبدالله و برادر ارشدش عبدالکریم حقانی به اتمام رسانید. بینوا در عتفوان جوانی به سرودن شعر آغاز کرد و اشعارش در نشریه "طلوع افغان" در قندهار به نشر می رسید. در سال ۱۳۲۶ هجری یک جنبش سیاسی با تمایلات ملی گرایی به نام "وین زلمیان"، عرض اندام کرد و یک سال بعد (۱۳۲۷) به حزب سیاسی مندل گردید. استاد بینوا از جمله بنیانگذاران "وین زلمیان" و اولین متشی این حزب بود و در جریده "انگار" مینوشت. در واقع "وین زلمیان" یا "جوانان بیدار" اولین حزب سیاسی است که در سال ۱۳۲۷ هجری (۱۹۴۷ میلادی) با برگزاری کنگره و تدوین برنامه تأسیس شد.	استاد بینوا دانشمند، ژورنالیست، محقق، مؤرخ، دیپلمات، شاعر، ادیب و نویسنده ریالیست افغانستان به تاریخ اول سنبله ۱۲۹۲ (۲۳ اگست ۱۹۱۳ میلادی) در یک خانواده متدین و منور در شهر قندهار چشم به جهان گشود. پدرش مفتی عبدالله (مفتی عبده) و پدرکلانش عبدالحق آخندزاده از جمله علمای دانشمند و نیک نام عصر خود بودند. بینوا قرآن کریم و فقه را نزد برادر دانشمندش عبدالکریم حقانی آموخت و سپس به تحصیل صرف، نحو، بدیع، بیان و ادبیات عربی پرداخت. در جوانی به کابل آمد و به تعلیماتش ادامه داد و تحصیلات خصوصی اش را تحت نظر پدرش مفتی عبدالله و برادر ارشدش عبدالکریم حقانی به اتمام رسانید. بینوا در عتفوان جوانی به سرودن شعر آغاز کرد و اشعارش در نشریه "طلوع افغان" در قندهار به نشر می رسید. در سال ۱۳۲۶ هجری یک جنبش سیاسی با تمایلات ملی گرایی به نام "وین زلمیان"، عرض اندام کرد و یک سال بعد (۱۳۲۷) به حزب سیاسی مندل گردید. استاد بینوا از جمله بنیانگذاران "وین زلمیان" و اولین متشی این حزب بود و در جریده "انگار" مینوشت. در واقع "وین زلمیان" یا "جوانان بیدار" اولین حزب سیاسی است که در سال ۱۳۲۷ هجری (۱۹۴۷ میلادی) با برگزاری کنگره و تدوین برنامه تأسیس شد.	نخبگان، مشاهیر



"خو چی پاتی یو افغان وی، تل به دا افغانستان وی"

تا زنده یک افغان است، زنده افغانستان است

آیا میدانید این آوای قلب هر افغان آزاده سروده کیست؟

ترانه سرود ملی افغانستان در زمان جمهوریت شهید محمد داود

خان را استاد عبدالرؤف بینوا سروده که کمپوز موزیک آن از

استاد عبدالغفور برشنا است.

روح این ابرمرد دانشمند شاد و بهشت مکانش باد.

ناصر اوریا * ۱۱ جنوری ۲۰۲۱

معلومات بیشتر برای علاقمندان * نور معلومات مینه والو ته

استاد بینوا دانشمند، ژورنالیست، محقق، مؤرخ، دیپلمات، شاعر،

ادیب و نویسنده ریالیست افغانستان به تاریخ اول سنبله ۱۲۹۲

(۲۳ اگست ۱۹۱۳ میلادی) در یک خانواده متدین و منور در

شهر قندهار چشم به جهان گشود. پدرش مفتی عبدالله (مفتی عبده)

و پدرکلانش عبدالحق آخندزاده از جمله علمای دانشمند و نیک نام

عصر خود بودند.

بینوا قرآن کریم و فقه را نزد برادر دانشمندش عبدالکریم حقانی

آموخت و سپس به تحصیل صرف، نحو، بدیع، بیان و ادبیات

عربی پرداخت.

در جوانی به کابل آمد و به تعلیماتش ادامه داد و تحصیلات

خصوصی اش را تحت نظر پدرش مفتی عبدالله و برادر ارشدش

عبدالکریم حقانی به اتمام رسانید.

بینوا در عتفوان جوانی به سرودن شعر آغاز کرد و اشعارش در نشریه "طلوع افغان" در قندهار به نشر می رسید.

Fehler! Unbekannter Name für Dokument-Eigenschaft.

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

در سال ۱۳۲۶ هجری یک جنبش سیاسی با تمایلات ملی‌گرایی به نام "وینس زلمیان"، عرض اندام کرد و یک سال بعد (۱۳۲۷) به حزب سیاسی مبدل گردید.

استاد بینوا از جمله بنیانگذاران "وینس زلمیان" و اولین منشی این حزب بود و در جریده "انگار" مینوشت. در واقع "وینس زلمیان" یا "جوانان بیدار" اولین حزب سیاسی است که در سال ۱۳۲۷ هجری (۱۹۴۷ میلادی) با برگزاری کنگره و تدوین مرامنامه تأسیس شد.

"وینس زلمیان" منحیث یک هسته تجمع برای تعدادی از روشنفکران افغان از هر قشر اجتماعی و تمایلات سیاسی بود که وجه مشترک همه این روشنفکران را، ملی‌گرایی افغانی تشکیل می‌داد.

ادمکو موسیل و یوویدگانکوفسکی می‌نویسند که در سال ۱۹۴۷ میلادی در افغانستان یک حزب سیاسی به نام "وینس زلمیان" تشکیل شد.

میرغلام محمد غبار در جلد دوم "افغانستان در مسیر تاریخ" در باره "حزب وینس زلمیان" می‌نویسد: چون تعداد زیاد اعضای "وینس زلمیان" حیات دارند و عده از آنها نویسندگان معاصر اند، یقین دارم که در باره فعالیت های این حزب با تفصیل مرام و سیر تاریخی آن خواهند نوشت لهذا من در اینجا صرف بصورت عمومی تذکراتی میدهم. در همین سال ۱۳۲۶ هجری شمسی (۱۹۴۷) یک حزب علنی بنام "وینس زلمیان" بوجود آمد... (ولستی از نام موسسین و رهبران عمده حزب را در کابل، قندهار و ننگرهار بدست میدهد...)

منشی حزب در اوایل عبدالروف خان بینوا و در اواخر عبدالرزاق خان فراهی بود. مصارف حزبی از اعانه اعضای تکافو میشد. ارگان نشراتی حزب اول جریده "انگار" با امتیاز فیض محمد خان انگار نشر میشد، (تأسیس مارچ ۱۹۵۱) بعلاوه قبلاً در سال ۱۳۲۶ هجری (۱۹۴۷) عبدالروف خان بینوا کتابی بنام "وینس زلمیان" مرکب از یک عده مقالات حزبی و غیر حزبی توسط ریاست پښتو ټولنه منتشر ساخته بود. درین کتاب هم روشنفکران ملی و هم نمایندگان دولت (مثلاً عبدالمجید خان زابلی وزیر اقتصاد دولت) نوشته هایی فرستاده بودند.

در سال ۱۳۴۵ عبدالروف بینوا به حزب "جمعیت دموکراتیک مترقی" مرحوم محمد هاشم میوند وال، که اورگان نشراتی آن "مساوات" نام داشت، پیوست. بینوا در کابینه میوندوال سمت وزیر اطلاعات و کلتور را احراز کرد.

بینوا در دوره ۱۳ شورای ملی به حیث نماینده منتخب مردم موسی قلعه ولایت هلمند به شورا ملی راه یافت.

عبدالروف بینوا در ادبیات و تاریخ زبان پښتو تحقیقات بیشتر دارد ولی کتب و آثار گرانبهای زیادی منجمله اشعار و سروده ها به زبان های دری، پښتو، عربی، و دیگر لسان ها از خود به یادگار مانده است.

اولین مجموعه شعری استاد بینوا به نام "د غنمو په وگي" در سال ۱۳۲۵ هجری طبع و نشر شد.

تعدادی از اشعار بینوا به لسان های عربی، روسی و چکی نیز ترجمه و نشر گردیده است.

عبدالروف بینوا مدت ۳۶ سال در امور رسمی دولتی در پست های مختلف خدمت نمود که عهده دار وظایف و مسئولیت های متعدد بود.

بینوا در مقامهای مدیریت، استاد پوهنتون، ریاست، دیپلمات، وزارت و نمایندگی شورای ملی ایفای وظیفه نمود و آخرین سمت وی سفیر افغانستان در کشور لیبیا بود.

مرحوم بینوا در پهلوی فعالیت های فرهنگی و وظایف در پست های مهم دولتی نیز ایفای وظیفه نموده، طوریکه خود می‌نویسد:

-عضو انجمن ادبی کابل - ۱۳۱۸ ه ش - ۱۹۳۹ م

-معاون نشرات انجمن ادبی کابل - ۱۳۹۱ ه ش - ۱۹۴۰ م

-مدیر صحافت پښتو ټولنه - ۱۳۱۹ ه ش - ۱۹۴۰ م

-مدیر مجله کابل - ۱۳۲۰ ه ش - ۱۹۴۱ م

-معاون نشرات ریاست مطبوعات - ۱۳۲۰ ه ش - ۱۹۴۱ م

-معاون پښتو ټولنه - ۱۳۲۳ ه ش - ۱۹۴۴ م

-مدیر عمومی پښتو ټولنه - ۱۳۲۵ ه ش - ۱۹۴۶ م

-عضو انجمن تاریخ - ۱۳۳۰ ه ش - ۱۹۵۱ م

-مدیر عمومی نشرات داخلی ریاست مطبوعات - ۱۳۳۱ ه ش - ۱۹۵۲ م

-مستشار مطبوعاتی سفارت افغانستان در دهلی - ۱۳۳۱ ه ش - ۱۹۵۳ م

-رئیس کابل رادیو - ۱۳۳۵ ه ش - ۱۹۵۶ م

-عضو انجمن دوستی افغانستان و هند - ۱۳۳۶ ه ش - ۱۹۵۸ م

-عضو انجمن دوستی افغانستان و شوروی - ۱۳۳۹ ه ش - ۱۹۶۰ م

-مستشار مطبوعاتی سفارت افغانستان در قاهره - ۱۳۴۲ ه ش - ۱۹۶۳ م

-رئیس رادیو افغانستان - ۱۳۴۴ ه ش - ۱۹۶۵ م

-معاون ریاست مستقل قبایل - ۱۳۴۵ ه ش - ۱۹۶۶ م

-وزیر اطلاعات و کلتور - ۱۳۴۶ ه ش - ۱۹۶۷ م

-وکیل ولسی جرگه - ۱۳۴۸ ه ش - ۱۹۶۹ م

-عضو اجبر مرکز بین المللی تحقیقات پشتو - ۱۳۵۷ ه ش - ۱۹۷۸ م

Fehler! Unbekannter Name für Dokument-Eigenschaft.

د پانو شمیره: له 2 تر 7

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابلئ. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په خیر و لولئ

-عضو اجير اکادمي افغانستان - ۱۳۵۷ هـ ش - ۱۹۷۹ م
 -مشاور صدارت در بست فوق رتبه - ۱۳۵۸ هـ ش - ۱۹۸۰ م
 -سفیر افغانستان در ليبيا - ۱۳۵۸ هـ ش - ۱۹۸۰ م
 استاد بينوا دو بار ازدواج نموده بود که از ازدواج اول پسری داشت که در زمان حیات استاد بينوا وفات نموده بود. ثمره ازدواج دوم ۳ دختر و ۳ پسر، که همه آن ها در ایالات متحده امریکا بسر می برند.
 یک دختر استاد بينوا با داکتر عبدالفتاح ايازی (پسر مرحوم داکتر محمد اعظم ايازی) و دختر دیگرش با خليل غبار فرزند مرحوم مير غلام محمد غبار ازدواج نموده است.
 مرحوم عبدالرؤف بينوا به تاريخ ۱۱ جنوری ۱۹۸۵ در ایالت نیوجرسی امریکا چشم از جهان بست.
 روح اش شاد، بهشت برین مکانش و یاد کارنامه هایش جاودان باد
 ناصر اوربا * ۱۱ جنوری ۲۰۲۱ - تکراس



* در اویناد استاد عبدالرؤف بينوا دری او پښتو آثار:

۱. پښتو کليي - چي د څلورم جلد لومړی توک ئي په ۱۳۲۰ لمريز کال کي د پښتو ټولني له خوا ددرسي کتاب په ډول چاپ شو
۲. پردېس - د علامه اقبال د "مسافر" نومي منظوم کتاب منظومه ژباړه ده چي د ۱۳۲۱ لمريز کال د انيس په ورځپاڼه کي خپره شوي ده
۳. پښتو د شاهانو په دربار کي. دا پښتو رساله ده چي د ۱۳۲۲ لمريز کال په کابل کالني کي خپره شوي ده
۴. باغونه - د ټاکور دنثري اشعارو د ټولگي ژباړه ده، چي په ۱۹۴۱ ع کال کي په طلوع افغان کي په پرله پسې ډول چاپ شوي ده
۵. د ميني مينه - د شعرونو ټولگه ده چي په ۱۹۴۱ ع کال کي چاپ شوي ده
۶. پښتني مېرمني - دا کتاب د پښتني مېرمنو تذکره ده چي تر اسلام وړاندي او بيا تر اوسه پوري د پښتني مېرمنو يادونه او پېژنده پکښي راغلي ده، دا کتاب په ۱۳۲۳ لمريز کال کي د مطبوعاتو د رياست له لوري چاپ شوی دی
۷. د هوتکو په دوره کي پښتو دا وره رساله ده چي د هوتکو مشرانو او شاعرانو پښتو ته پاملرنه پکښي ستايل شوي ده، دار ساله د ۱۳۲۴ لمريز کال دوري دمياشتي دکابل په مجله کي خپره شوي ده.
۸. طوق لعنت - يو تمثيلي ډرام دی چي په ۱۳۲۴ لمريز کال کي ئي د مطبوعاتو جايزه وړي ده
۹. ميرويس نيکه - د ملي قايد ميرويس نيکه د ژوند حالات او د کارنامو يادونه ده چي په ۱۳۲۵ لمريز کال کي دپښتو ټولني له لوري دکتاب په شکل چاپ شوی دی
۱۰. آريايي پارسي، پښتو مرثيي او ويرني - دا رساله د ۱۳۲۵ - ۱۳۲۶ لمريز کلونو په کابل کالني کي خپره شوي ده
۱۱. د غنمو په وگي - يوه تاريخي منظومه رساله ده چي په ۱۳۲۵ لمريز کال کي پښتو ټولني چاپ کړېده
۱۲. د پير محمد کاکړ دديوان، تدوين، تصحيح، او مقابله. دا کتاب په ۱۳۲۵ لمريز کال کي دپښتو ټولني له خوا چاپ شوي دی او دوهم ځل په دانژدي وختونو کي دصحاف نثراتي موسسي له خوا په نوي بڼه چاپ شوی او حبيب الله رفيع يوه خونده وره سريزه پر کښلي ده
۱۳. چند آهنگ ملي - په پارسي ژبه دپښتو د څو موسيقي رغوونو او ملي سندرو شرح ده چي په ۱۳۲۵ لمريز کال کي دکابل په کالني کي او بيا د کابل راډيو له لوري په مستقل ډول چاپ سوی دی
۱۴. ادبي فنون - دا کتاب د هغو درسونو ټولگه ده چي استاد بينوا د ادبياتو دپوهنځي دپرانيسټلو په لومړي کال د هغه پوهنځي د لومړي ټولگي ته ورېښوولی وه، دا کتاب په ۱۳۲۶ لمريز کال کي د پښتو ټولني له خوا چاپ شوی دی
۱۵. ويښ زلميان - دا د هيواد د ځينو ويښو زلميانو دمضامينو او شعرونو ټولگه ده چي داستاد بينوا په زيار او اهتمام په ۱۳۲۶ لمريز کال کي دپښتو ټولني له لوري چاپ شوی ده
۱۶. د دار مستتر پښتو څېړني - دا کتاب فرانسوي مستشرق (جيمس دارمستتر) په فرانسوي ليکلی چي سيد قاسم خان ريښتيا په پارسي ژباړلی او علامه عبدالحی حبيبي او استاد بينوا په پښتو اړولی او په ۱۳۲۶ لمريز کال کي کابل مطبعي چاپ کړی دی
۱۷. صداي وطني - تمثيلي ډرام دی چي په ۱۳۲۶ لمريز کال کي د تاليف څلورمه جايزه وړي ده
۱۸. د رحمان بابا د ديوان تدوين، تصحيحه (نوي ډول) تصحيح او مقابله د استاد بينوا، دا ديوان په ۱۳۲۸ لمريز کال کي کابل مطبعي چاپ کړی دی
۱۹. خوشحال خان خټک څه وايي؟ - دا کتاب يو وار دهند په بمبيي کي غلام حسن خان ساپي په مرسته چاپ سوی و خو چي د پاکستان له لاري افغانستان ته راوړل کيدی نو پاکستان حکومت ضبط کړ، مگر په ۱۳۲۹ لمريز کال کي د مطبوعاتو مستقل رياست بيرته چاپ کړ
۲۰. نظري به پښتونستان - په پارسي ژبه يوه رساله ده چي د ۱۳۲۹ لمريز کال په کابل کالني کي او بيا ځانته په مستقل ډول چاپ شوه
۲۱. پښتونستان - په ۴۸۰ مخونو کي دپښتونستان زاړه نومونه او ... په مفصل ډول ليکل سوي دي چي په ۱۳۳۰ لمريز کال کي د انيس په ورځپاڼه او بيا دمستقل کتاب په شکل د مطبوعاتو د مستقل رياست له خوا خپور شو

Fehler! Unbekannter Name für Dokument-Eigenschaft.

د پاڼو شميره: له 3 تر 7

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلپکني د لپکنيزي بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په څير و لولئ

۲۲. لیډران امروزي پښتونستان - دا د پښتونستان د ځینو مشرانو او لیډرانو لنډه پېژندگلوي ده چې د ۱۳۳۱ لمريز کال په کابل کالني کي او هم ځانته درسالي په ډول چاپ شوي ده
۲۳. د کاظم خان شیدا دیوان - تدوین، تصحیح، او مقابله چې په ۱۳۳۳ لمريز کال کي د پښتو ټولني له خوا چاپ شوي دي
۲۴. هوتکي ها -دهوتکو د دوري مفصل حالات او بیبني دي، دا کتاب په پارسي ژبه ليکل شوي دي او د افغانستان دتاریخ ټولني له لوري په ۱۳۳۵ لمريز کال کي چاپ شوي دي
۲۵. پريشانه افکار - دا د استاد بینوا دبیلایلو اشعارو یوه برخه ده چې د ټولگي په شکل په ۱۳۳۵ لمريز کال کي پښتو ټولني چاپ کړي ده
۲۶. د گیتانجلي ژباړه - دا اثر د هند دنوميالي ادیب او فیلسوف رابندرانات ټاگور د گیتانجلي پښتو ژباړه ده چې هم انیس په ورځپاڼه کي پرله پسې خپره شوي او هم ځانته دمستقل اثر په ډول په ۱۳۳۶ لمريز کال کي دکابل د نشراتي څانگي له خوا چاپ شوي ده، او دوهم ځل لپاره په ۱۳۵۴ لمريز کال کي بیا چاپ شوي او فاضل استاد اکاډیميسن پوهاند رشاد صاحب په ۱۰۳ مخونو کي یوه معتتمه او علمي سریزه پر کښلي ده چې په لومړي ځل د استاد بینوا دبېژندگلوي په اړه علمي مالومات لري
۲۷. رگ سبز - په پارسي ژبه یو طنزيه اثر دی چې په ۱۳۳۶ لمريز کال کي ئي دتالف دوهمه درجه جایزه وړي ده
۲۸. لنډی یو شمیر منتخبې لنډی له پارسي او انگریزي ژباړي سره یوځای په ۱۳۳۷ لمريز کال کي د کابل راډيو له خوا په مصور ډول په ۱۷۶ مخونو کي چاپ شوي دي او د انگریزي ژباړه ئي بناغلي شريفې کړي ده
۲۹. خوشحال او پسرلی - په دي اثر کي د خوشحال خان پسرلني او رندانه شعرونه را غونډ سوي دي او په ۱۳۳۷ لمريز کال کي د کابل راډيو د پښتون ږغ مجلي له خوا چاپ سوي دي
۳۰. پاچا خان - دا کتاب بناغلي فارغ بخاري په اردو ژبه د عبدالغفار خان دفعالیتونو په باب ليکلی چې استاد بینوا له اردو څخه پارسي ته ژباړلی دی او د ۱۳۳۸ لمريز کال دانيس په ورځپاڼه کي پرله پسې خپور شوي دي
۳۱. د زړه خواله - دا کتاب د یو لړ لیکونو ټولگه ده چې په هنري ډول یې خپل خیالي ملگري ته ليکلي دي. دا کتاب د ۱۳۳۸ لمريز کال د اصلاح په ورځپاڼه کي پرله پسې خپور شوي او په ۱۳۴۱ لمريز کال د مطبوعاتو مستقل ریاست له خوا چاپ شوي دي
۳۲. پښتو قرائت - دپوهني دوزارت په غوښتنه د بنوځيو دلسم ټولگي لپاره ليکل شوي دي او په ۱۳۳۹ لمريز کال کي چاپ شوي دي
۳۳. زور گنهار - یوه پښتو ډرامه ده چې د کندهار په پوهنه ننداره کي تمثیل شوي او بیا کابل راډيو په پښتون ږغ مجله کي پرله پسې خپره شوي ده
۳۴. کار بر اصل - یوه ټولنيزه او تنقیدي ډرامه ده چې په پارسي ژبه ليکل شوي او د کابل په پوهنه ننداره کي تمثیل شوي ده
۳۵. اشنباه - دا هم یوه ټولنيزه ډرامه ده چې د کابل د جشن په صحنه کي تمثیل شوي ده
۳۶. آشيانه عقاب - یو تاریخي او حماسي ډرامه ده چې د کابل په پوهني ننداره کي تمثیل شوي ده
۳۷. زرنګ - په پارسي ژبه یو راډیويي ډرام دی چې په کابل راډيو کي تمثیل شوي دي
۳۸. حکومت بيدار است - دا هم یو پارسي ډرام دی چې په کابل راډيو کي تمثیل او پښتون ږغ مجله کي چاپ شوي دي
۳۹. د چین سفر نامه - دا کتاب فاضل استاد بینوا په ۱۳۳۶ لمريز کال کي ليکلی دی چې د دووسو مخونو په شاوخوا کي و او په دغه سفر کي شهید محمد داود خان د وخت صدراعظم هم ورسره مل و نو ځکه ئي په ۱۳۵۵ لمريز کال کي تر چاپ وړاندي هغه ته ورکړ تر څو د هغه تر نظر هم تیر شي خو د هغه له شهادت سره دغه اثر هم د هغه په کور کي تریتم شو
۴۰. اوسني لیکوال - ددي اثر لومړی ټوک په ۱۳۴۱ لمريز کال کي په ۵۴۴ مخونو کي د مطبوعاتو د مستقل ریاست د کورنيو خپرونو د لوي مدیريت له خوا په دولتي مطبوعه کي چاپ شو
۴۱. اوسني لیکوال - دوهم ټوک، په ۱۳۴۱ لمريز کال کي د مطبوعاتو دمستقل ریاست له خوا په ۴۲۴ مخونو کي خپور شوي دي
۴۲. افغانستان الیوم - ارواښاد استاد بینوا په عربي ژبه ښه پوهیدی او په دغه ژبه ئي اثر کښلی اوچاپ کړی دی. افغانستان الیوم د بینوا هغه اثر دی چې په ۱۳۴۲ لمريز کال کي په قاهره کي چاپ شوي دي
۴۳. اربعین حقیقه عن افغانستان - دا اثر هم په عربي ژبه ليکل شوي دي او په ۱۳۴۳ لمريز کال کي په قاهره کي چاپ شوي دي، استاد په دغه وخت کي په قاهره کي دافغاني سفارت مطبوعاتي مستشار وه
۴۴. آ ټار افغانستان - دا اثر هم په عربي ژبه د استاد بینوا په زیار په ۱۳۴۳ لمريز کال کي په قاهره کي چاپ شوي دي او ټول کتاب ۹۶ مخونه لري
۴۵. المرأة افغانیة - دا اثر په عربي ژبه په ۱۳۴۳ لمريز کال کي د استاد بینوا له خوا په قاهره کي چاپ شوي دي
۴۶. هدایالعالم جدید - دا یو تقویم دی چې په ۱۳۴۵ لمريز کال کي د استاد بینوا له خوا په قاهره کي چاپ شوي دي
۴۷. اوسني لیکوال - دریم ټوک، دغه اثر په ۵۴۱ مخونو کي د مطبوعاتو د مستقل ریاست له خوا په ۱۳۴۶ لمريز کال کي چاپ شوي دي
۴۸. د معمر القذافي د مشهور "شین کتاب" ژباړه په دریو ټوکونو کي ولسي واک، دخلکو دیموکراسي او ټولنيز اقتصادي سیستم
۴۹. ښه شپه - د استاد بینوا یو وړ اثر دی چې د نیکمرغه خاندان ژوند پکښي تمثیل دی

Fehler! Unbekannter Name für Dokument-Eigenschaft.

د پاڼو شمیره: له 4 تر 7

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکنی د لپکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په څیر و لولئ

۵۰. د افغانستان نوميالي - د دفاضل استاد بينوا هغه اثر دی چې تر اوسه ئي څلور ټوکه چاپ شوي دي او لومړی ټوک ئي په ۱۳۵۳ لمريز کال کې، دوهم ټوک ئي په ۱۳۵۳ لمريز کال کې، دريم ټوک ئي په ۱۳۵۶ لمريز کال او څلورم ټوک ئي په ۱۳۵۹ لمريز کال کې د اطلاعاتو او کلتور د وزارت له خوا چاپ شوی دی. دغه اثر تر څلورم ټوک پورې د (ج) تر توري پورې چاپ شوی دی، خو دا د (ي) تر رديف پورې په لس ټوکه کې کښل شوی دی او پاته بڼير ټوکه ئي د فاضل استاد رشاد صاحب سره ناچاپ پراته دي

۵۱. نينه ليک، يادښتونه يا د افغانستان تاريخي پيښي - دا د استاد بينوا بل اثر دی چې په دوه ټوکونو کې ئي ليکلی دی او د کابل پوهنتون له لوري خپور شوی دی. لومړی ټوک ئي په ۱۳۵۴ لمريز کال او دوهم ټوک ئي په ۱۳۵۸ لمريز کال کې خپور شوی دی

۵۲. خوشحال خان خټک از زبان خوشحال خان - دا دخوشحال خان خټک په اړه يوه تحليلي څېړنه ده چې استاد بينوا ليکلي او ۱۳۵۶ - ۱۳۵۷ کلونو کې په پلوشه مجله کې خپره شوي ده

۵۳. دهسک پېغله - دا د استاد بينوا د شعرونو دوهمه ټولگه ده چې د افضل ټکور له خوا د هيواد پنځوس کلنو خپرونو څخه را ټوله سوي او په ۱۳۶۷ لمريز کال کې د افغانستان دليکوالو ټولني په ۷۵ مخونو کې خپره کړي ده

۵۴. د پښتو متلونو غورچاڼ - له بده مرغه دغه کتاب ما نه دی ليدلی او نه مي ئي کوم ځای يادونه پيداکړله، خو غالباً دا په څلورو ژبو استا بينوا اړولي دي، کيدای سي زما اټکل صحيح نه وي که غلطي وي بيا هم بخښنه غواړم ځکه چې ماته په لاس نه دی راغلی. خو دا اثر په ۱۳۵۸ لمريز کال کې چاپ شوی دی

۵۵. خوږه ژبه - دا اثر (مصاحبه افغان کندهاري و کابلې) استاد بينوا په ۱۳۱۲ لمريز کال کې ليکلی دی چې خطي نسخه ئي وس هم د افغانستان د ملي ارشيف خطي نسخو په کتابتون کې خوندي ده. په دې اثر کې لنډې ادبي طرحې او شعري ټوټې راغلي دي

۵۶. عربي پښتو قاموس - په دې اثر کې د عربي ژبې ډير لغاتونه راټول شوي دي چې بيا په پښتو معنی ورته ليکل شوي ده خو له بده مرغه دا اثر تر اوسه نه دی چاپ شوی

۵۷. پښتو قاموس - دا اثر استاد بينوا غالباً په ۱۳۱۷ - ۱۳۱۸ لمريز کلونو کې کښلی چې چاپ شوی نه دی. په دې اثر کې د پښتو ديارلس زره لغاتونه راټول شوي دي

۵۸. کڅکول - دا اثر هم د استاد بينوا د بيلابيلو ليکونو او شعرو ټولگه ده چې دا هم غالباً په ۱۳۱۷ - ۱۳۱۸ لمريز کلونو کې ليکل شوي خو چاپ شوي نه ده

۵۹. د افغانستان تاريخي ريښې - دا د ارواښاد استاد بينوا ورستئ اثر دی چې څو برخې ئي چاپ شوي دي ولي نور نو ژوند وفا ورسره ونکړه او دغه اثر نيمگړی پاته شو



استاد عبدالرؤف بينوا د مفتي عبدالله (مشهور په مفتي عبده) زوی، د ۱۲۳۲ کال د وری د میاشتې په لومړی نېټه (۲۳ اگست ۱۹۱۳) دکندهار ښار کې، په يوه دينداره او منوره کورنۍ کې، نړۍ ته سترگې پرانستې. لومړنی زده کړی يې د قرانکریم، عربي ادبياتو، صرف، نحو، بديع، بيان، فقی او نور علوم د پلار او مشر ورو څخه وکړی او وروسته کابل ته راغی او خپلو زده کړو ته يې دوام ورکړ. لا نوي ځوان وه چې دري، عربي، اردو، او انگريزي ژبې يې زده کړي وې او په هغو کې د پوره مطالعې، ليکنو او ژباړو څښتن وه.

تنکی ځوان وه چې شعرونه د "طلو قندهار" په نشریه کې چاپيدی. او لومړنی شعري ټولگه يې په ۱۳۲۵ لمريز هجري کال کې چاپ شوه. کله چې په ۱۳۲۶ لمريز کال کې د "ويښ زلميانو" خوزښت او وروسته په ۱۳۲۷ لمريز کال (۱۹۴۷م) کې د ويښ زلميانو د گوند بنسټ کيښودل شو، يو له بنسټ ايښودونکو يې او همدا راز لومړنی منشی يې استاد بينوا يې وه. د ويښ زلميانو نشراتی ارگان "انگار" جريده نومیده چې د امتياز خاوند يې فيض محمد انگار وه. استاد بينوا په ۱۳۴۵ لمريز کال کې د مرحوم محمد هاشم ميوندوال "مترقی دموکراتيک جمعيت" چې نشراتی اورگان يې "مساوات" جريده وه، يو ځای شو.

استاد بينوا د ارواښاد محمد هاشم ميوندوال په کابينه کې د اطلاعاتو او کلتور وزير دنده په غاړه درلوده. استاد عبدالرؤف بينوا ۳۶ کاله په رسمی مختلفو پستونو کې دندی تر سره کړی: مدیریت، د پوهنتون استاد، ریاست، ديپلمات، وزارت، د ملی شورا استازی او آخری دنده يې د افغانستان سفير لیبیا کې وه. استاد بينوا د ادبي هڅو تر څنگ په دولتي اورگانو کې هم مهمي رسمي دندې اجرا کړي دي، لکه چې استاد يې په خپل قلم داسي بيانوي:

- د کابل د ادبي انجمن غړی ۱۳۱۸ لمريز - ۱۹۳۹ م
- د کابل د ادبي انجمن د نشراتو مرستيال ۱۳۹۱ لمريز - ۱۹۴۰ م
- د پښتو ټولني د صحافت مدير ۱۳۱۹ لمريز - ۱۹۴۰ م
- د کابل مجلي مدير ۱۳۲۰ لمريز - ۱۹۴۱ م
- د مطبوعاتو د ریاست د نشراتو مرستيال ۱۳۲۰ لمريز - ۱۹۴۱ م

Fehler! Unbekannter Name für Dokument-Eigenschaft.

د پاڼو شميره: له 5 تر 7

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولی

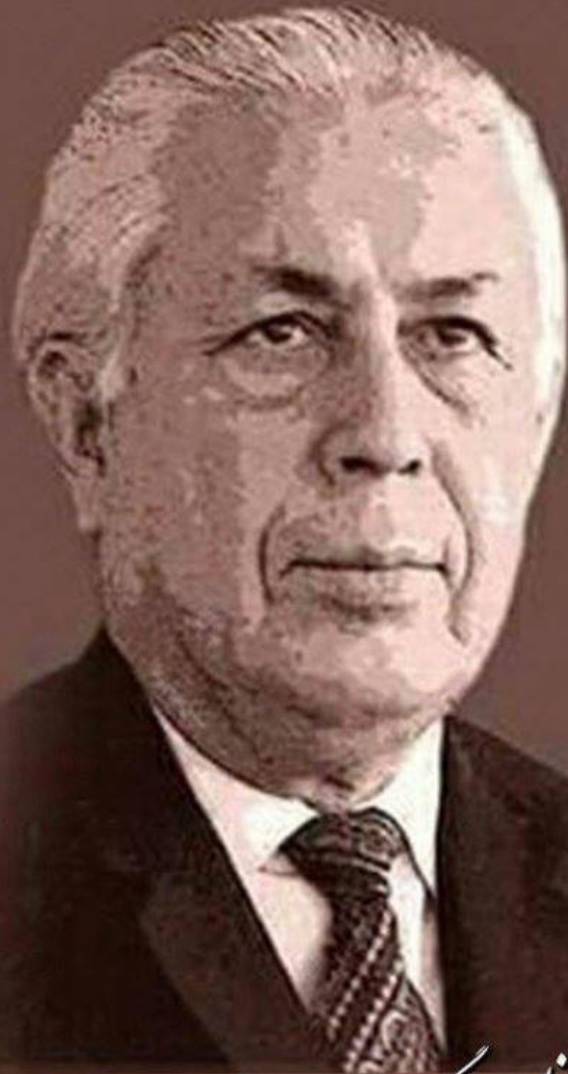
-د پښتو ټولني مرستيال ۱۳۲۳ لمريز - ۱۹۴۴م
-د پښتو ټولني عمومي مدير ۱۳۲۵ لمريز - ۱۹۴۶ م
-د تاريخ د انجمن غړی ۱۳۳۰ لمريز - ۱۹۵۱
-د مطبوعاتو د رياست د داخلي نشراتو عمومي مدير ۱۳۳۱ لمريز - ۱۹۵۲ م
-په دهلي كې د افغانستان د سفارت مطبوعاتي مستشار ۱۳۳۱ لمريز - ۱۹۵۳ م
-د كابل راډيو رئيس ۱۳۳۵ لمريز - ۱۹۵۶ م
-د افغانستان او هند د دوستی دانجمن غړی ۱۳۳۶ لمريز - ۱۹۵۸ م
-د افغانستان او شوروي د دوستی دانجمن غړی ۱۳۳۹ لمريز - ۱۹۶۰ م
-په قاهره كې د افغانستان د سفارت مطبوعاتي مستشار ۱۳۴۲ لمريز - ۱۹۶۳ م
-د افغانستان راډيو رئيس ۱۳۴۴ لمريز - ۱۹۶۵ م
-د قبايلو د مستقل رياست مرستيال ۱۳۴۵ لمريز - ۱۹۶۶ م
-د اطلاعاتو او كلتور وزير ۱۳۴۶ لمريز - ۱۹۶۷ م
-د ولسي جرگې وكيل ۱۳۴۸ لمريز - ۱۹۶۹ م
-د پښتو د بين المللي تحقيقاتو د مركز اجير غړی ۱۳۷۵ لمريز - ۱۹۷۸ م
-د افغانستان اكادمی اجير غړی ۱۳۵۷ لمريز - ۱۹۷۹ م
-د صدارت مشاور د فوق رتبه په حيث ۱۳۵۸ لمريز - ۱۹۸۰ م
-په ليبيا كې د افغانستان سفارت ۱۳۵۸ لمريز - ۱۹۸۰ م
ارواښاد استاد بينوا دوه ځله واده كړی وه چې له لومړی واده څخه يی يو زوی درلود چې د استاد په ژوند كی وفات شوی وه. د دوهم واده څخه ۳ لونی او ۳ زامن لری چې ټول يی په امريکی كی مېشت دی.
د استاد مشری لور د ډاكټر عبد د ارواښاد محمد اعظم ايازی زوی، او دوهمی لور يی له خليل غبار د ارواښاد مير غلام محمد غبار له زوی سره واده كړی دی.
د استاد بينوا د ليكنو او آثارو لست چې په دري، پښتو، عربي، او نورو ژبو دی، په پورته ليكنه كښی كتلی شی.
ارواښاد استاد عبدالرؤف بينوا په ۱۳۶۲ (۱۹۸۴م) كال كې د امريكا متحده ايالاتو كې سياسي پناه واخيسته، او د ۱۳۶۳ لمريز كال د جدي پر ۲۱ مه نېټه (۱۱ جنوری ۱۹۸۵ ميلادي) د جمعي په مبارکه ورځ د هغي ناروغي له امله چې ورپېښه شوی وه له دې فاني نړی څخه سترگی پټی كړی.
اروا دی ښاده، لور جنت دی خای او ياد دی تلپاتی وی.

Fehler! Unbekannter Name für Dokument-Eigenschaft.

د پاڼو شميره: له 6 تر 7

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همكاری ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دلپكښی د ليكنيزی بنی پازوالي د ليكوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليكنه له راليرلو مخكې په خير و لولئ

څوچي دا ځمکه آسمان وي څوچي دا جهان ودان وي
څوچي ژوند پردي جهان وي څوچي پاتي يو افغان وي
تل به دا افغانستان وي



استاد عبدالرؤف سينا (۲۳ اکت ۱۹۱۳ - ۱۱ جنوري ۱۹۸۵) ناصر اوريا ۱۱ جنوري ۲۰۲۱
ليکوال، مؤرخ، شاعر، څيړونکی/محقق، سياستپوه، ژورناليست

Fehler! Unbekannter Name für Dokument-Eigenschaft.

د پاڼو شميره: له 7 تر 7

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ